

EØS-tillegget

ISSN 1022-9310

til Den europeiske
unions tidende**Nr. 67**

18. årgang

15.12.2011

	I	EØS-ORGANER	
	1.	EØS-komiteen	
	II	EFTA-ORGANER	
	1.	EFTA-statenes faste komité	
	2.	EFTAs overvåkningsorgan	
2011/EØS/67/01		Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 532/09/COL av 16. desember 2009 om 76. endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet ved innføring av et nytt kapittel om kriteriene for vurdering av forenligheten av individuelt meldt statsstøtte til sysselsetting av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere	1
2011/EØS/67/02		Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 57/11/COL av 2. mars 2011 om 82. endring av endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet ved innføring av et nytt kapittel om anvendelse fra 1. januar 2011 av statsstøttereglene på støttetiltak til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen	7
	3.	EFTA-domstolen	
	III	EF-ORGANER	
	1.	Kommisjonen	
2011/EØS/67/03		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6414 – Itochu/Tessenderlo Chemie/Siemens Project Ventures/T-Power JV) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	14
2011/EØS/67/04		Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6136 – JCI/Automotive Business of Keiper Recaro Group).	15
2011/EØS/67/05		Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6225 – Molaris/Commerz Real/RWE/Amprion).	15
2011/EØS/67/06		Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6235 – Honeywell/Sinochem/JV)	16
2011/EØS/67/07		Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6328 – Socimac/Bolloré/Société d'Exploitation du Terminal de Vridi).	16
2011/EØS/67/08		Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6407 – Apache/Mobil North Sea)	17

2011/EØS/67/09	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6408 – EAH/Mitsubishi Electric/Mitsubishi/ETAM)	17
2011/EØS/67/10	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6409 – Gazprom Schweiz/Promgas)	18
2011/EØS/67/11	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6427 – Hermes Europe/Armadillo Holding/B2C)	18
2011/EØS/67/12	Statsstøtte – Tyskland – Statsstøtte SA.32169 (11/C) (tidl. 10/N) – LIP – Støtte til Volkswagen Sachsen GmbH – Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til artikkel 108 nr. 2 TEUV	19
2011/EØS/67/13	Innbydelse til å sende inn forslag – 2012 – Fellesskapets andre handlingsprogram på området helse (2008–2013)	19

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

VEDTAK I EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN
nr. 532/09/COL

2011/EØS/67/01

av 16. desember 2009

om 76. endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet ved innføring av et nytt kapittel om kriteriene for vurdering av forenligheten av individuelt meldt statsstøtte til sysselsetting av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN⁽¹⁾ HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde⁽²⁾, særlig artikkel 61 til 63 og protokoll 26,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol⁽³⁾, særlig artikkel 24 og artikkel 5 nr. 2 bokstav b),

det vises til saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet, vedtatt av EFTAs overvåkningsorgan 19. januar 1994,⁽⁴⁾

og ut fra følgende betraktninger:

I henhold til artikkel 24 i overvåknings- og domstolsavtalen skal Overvåkningsorganet håndheve EØS-avtalens bestemmelser om statsstøtte.

I henhold til artikkel 5 nr. 2 bokstav b) i overvåknings- og domstolsavtalen skal Overvåkningsorganet utferdige meldinger eller retningslinjer om spørsmål som EØS-avtalen omhandler, dersom EØS-avtalen eller overvåknings- og domstolsavtalen uttrykkelig bestemmer det eller Overvåkningsorganet anser det nødvendig.

Europakommisjonen offentliggjorde 11. august 2009 en melding om kriteriene for vurdering av forenligheten av individuelt meldt statsstøtte til sysselsetting av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere.⁽⁵⁾

Meldingen er også relevant for Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Det må sikres ensartet anvendelse av statsstøttereglene for EØS i hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

I henhold til avsnitt II under overskriften ”GENERELT” på slutten av vedlegg XV til EØS-avtalen, skal Overvåkningsorganet, etter samråd med Kommisjonen, vedta tilsvarende rettsakter som dem Kommisjonen vedtar.

⁽¹⁾ Heretter kalt Overvåkningsorganet.

⁽²⁾ Heretter kalt EØS-avtalen.

⁽³⁾ Heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen.

⁽⁴⁾ Retningslinjer for anvendelse og tolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62 og protokoll 3 artikkel 1 i overvåknings- og domstolsavtalen, vedtatt og utstedt av Overvåkningsorganet 19. januar 1994, kunngjort i EFT L 231 av 3.9.1994, s. 1, og EØS-tillegget nr. 32 av 3.9.1994, s. 1. Heretter kalt retningslinjene for statsstøtte. En ajourført utgave av retningslinjene for statsstøtte er tilgjengelig på Overvåkningsorganets nettsted: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines>

⁽⁵⁾ Offentliggjort i EUT C 188 av 11.8.2009, s. 6.

Overvåkningsorganet har holdt samråd med Kommisjonen gjennom brev om dette av 27. november 2009 (dok. nr. 538332), og med EFTA-statene gjennom brev om dette av 16. oktober 2009 (dok. nr. 533819, 533835 og 533836) –

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Retningslinjene for statsstøtte endres ved innføring av et nytt kapittel om kriteriene for vurdering av forenligheten av individuelt meldt statsstøtte til sysselsetting av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere. Det nye kapittelet finnes i vedlegget til dette vedtak.

Artikkel 2

Bare den engelske utgaven av vedtaket har gyldighet.

Utferdiget i Brussel 16. desember 2009

For EFTAs overvåkningsorgan

Per Sanderud

President

Kristján Andri Stefánsson

Medlem av kollegiet

Kriteriene for vurdering av forenligheten av individuelt meldt statsstøtte til sysselsetting av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere⁽¹⁾

1. Innledning

- 1) Å fremme sysselsetting og sosialpolitikk er et av de sentrale formålene med EØS-avtalen og for EFTA-statene.⁽²⁾ Arbeidsledighet, særlig strukturell arbeidsledighet blant visse kategorier av arbeidstakere, er fortsatt et problem i enkelte deler av EFTA-statene. Statsstøtte i form av subsidierte lønnskostnader, der lønnskostnader betyr det samlede beløpet som støttemottakeren faktisk skal betale for den aktuelle arbeidskraften, og som omfatter a) bruttoinntekt før skatt, b) obligatoriske bidrag, som for eksempel trygdeavgifter, og c) kostnader til barnepass og tilsyn med foreldre ("lønnssubsidier"), kan tilskynde foretak til ytterligere å øke sysselsettingen av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere. Formålet med støtten er dermed å oppmuntre til rekruttering av denne kategorien arbeidstakere.
- 2) Dette kapittelet gir veiledning om de kriteriene EFTAs overvåkningsorgan (heretter kalt Overvåkningsorganet) vil benytte i vurderingen av statsstøtte i form av lønns subsidier som skal meldes individuelt i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav h) og i) i rettsakten omhandlet i nr. 1j i vedlegg XV til EØS-avtalen (kommisjonsforordning (EF) nr. 800/2008 av 6. august 2008 om erklæring om visse støttekategoriers forenlighet med det felles marked i henhold til traktatens artikkel 87 og 88 (forordning om alminnelige gruppeunntak)⁽³⁾, innlemmet i EØS-avtalen ved protokoll 1⁽⁴⁾ (heretter kalt "forordning om alminnelige gruppeunntak"). Disse retningslinjene har til hensikt å klargjøre Overvåkningsorganets begrunnelse for vedtak og skape forutsigbarhet og god rettsikkerhet.
- 3) Disse retningslinjene gjelder statsstøtte i form av lønns subsidier for vanskeligstilte og meget vanskeligstilte arbeidstakere og funksjonshemmede arbeidstakere i henhold til artikkel 2 nr. 18, 19 og 20 i forordningen om alminnelige gruppeunntak. Individuell støtte, uansett om den gis som ekstraordinær støtte eller inngår i en ordning, omfattes av disse retningslinjene dersom tilskuddsekvivalenten overstiger fem millioner euro per foretak per år for sysselsetting av vanskeligstilte arbeidstakere og meget vanskeligstilte arbeidstakere (heretter med samlebetegnelsen "vanskeligstilte arbeidstakere") og ti millioner euro per foretak per år for sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere.⁽⁵⁾
- 4) Kriteriene i disse retningslinjene vil ikke bli anvendt mekanisk. Hvor grundig Overvåkningsorganet vil gå inn i saken og hva slags opplysninger det vil be om, vil stå i forhold til risikoen for konkurransevridning. Omfanget av analysen vil avhenge av sakens karakter.

2. Positive virkninger av støtten

2.1 Forekomst av et formål av felles interesse

- 5) For visse kategorier arbeidstakere er det vanskelig å finne seg en jobb, ettersom arbeidsgivere anser dem som mindre produktive eller har fordommer mot dem. Denne antatte eller faktiske lavere produktiviteten kan skyldes enten manglende nylig arbeidserfaring (for eksempel unge arbeidstakere eller langtidsledige) eller en varig funksjonshemming. Som følge av denne antatte eller faktiske lavere produktiviteten vil disse arbeidstakerne trolig utestenges fra arbeidsmarkedet, med mindre arbeidsgivere tilbys en kompensasjon for å ansette dem.
- 6) Det er samfunnsmessig ønskelig at alle kategorier arbeidstakere innlemmes i arbeidsmarkedet. Det betyr at en del av nasjonalinntekten kan omfordes til de kategorier av arbeidstakere som omfattes av tiltaket. Statsstøtte kan bidra til at vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere får tilgang til arbeidsmarkedet eller kan forbli på arbeidsmarkedet ved at tilleggskostnadene som følge av deres antatte eller faktiske lavere produktivitet, dekkes.
- 7) EFTA-statene bør vise at støtten bidrar til et formål av felles interesse. I sin analyse vil Overvåkningsorganet blant annet også ta følgende elementer i betraktning:
  - a) Antall og kategorier av arbeidstakere som omfattes av tiltaket.
  - b) Sysselsettingsprosent for de kategorier av arbeidstakere som omfattes av tiltaket på nasjonalt og/eller regionalt plan og i de aktuelle foretakene.
  - c) Arbeidsledighetsprosent for de kategorier av arbeidstakere som omfattes av tiltaket på nasjonalt og/eller regionalt plan.

⁽¹⁾ Dette kapittelet tilsvare Kommisjonens melding om kriteriene for vurdering av forenligheten av individuelt meldt statsstøtte til sysselsetting av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere. (EUT C 188 av 11.8.2009, s. 6).

⁽²⁾ Artikkel 66 og etterfølgende artikler i EØS-avtalen og artikkel 5 i protokoll 31 til EØS-avtalen om sosialpolitikk.

⁽³⁾ EUT L 214 av 9.8.2008, s. 3.

⁽⁴⁾ EØS-komiteens beslutning nr. 120/2008 av 7.11.2008 (EUT L 339 av 18.12.2008, s. 111, og EØS-tillegget nr. 79 av 18.12.2008, s. 20), trådte i kraft 8.11.2008.

⁽⁵⁾ På grunn av særtrekkene til de individuelle tiltakene som anvendes som erstatning for de tilleggskostnadene sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere medfører, og tilleggskostnader som sosiale foretak må bære, der tilskuddsekvivalenten overstiger ti millioner euro per foretak per år, vil de bli vurdert på grunnlag av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c). Når det gjelder ekstraordinær støtte under fem millioner euro til sysselsetting av vanskeligstilte arbeidstakere og ekstraordinær støtte under ti millioner euro til store foretak for sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere, vil Overvåkningsorganet gi tilsvarende anvendelse til prinsippene som er beskrevet i disse retningslinjene, men på en mindre detaljert måte.

- d) Særlig marginaliserte undergrupper innenfor de mer omfattende kategoriene av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere.

2.2 *Er statsstøtte et egnet politisk virkemiddel?*

- 8) Statsstøtte i form av lønns subsidier er ikke det eneste politiske virkemiddelet EFTA-statene kan bruke for å oppmuntre til sysselsetting av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere. EFTA-statene kan også anvende generelle tiltak, som for eksempel nedsatt skatt på arbeid og sosiale kostnader, økt investering i utdanning og opplæring, veilednings- og rådgivningstiltak, hjelp og opplæring for arbeidsløse samt forbedring av arbeidsretten.
- 9) Når EFTA-staten har vurdert andre virkemidler og der fordelene ved å benytte et selektivt virkemiddel som statsstøtte til et bestemt foretak er fastslått, regnes de aktuelle tiltakene som et egnet virkemiddel. Overvåkningsorganet vil ta særlig hensyn til eventuelle konsekvensanalyser av de foreslåtte tiltakene som EFTA-staten måtte ha foretatt.

2.3 *Incentivirkning og nødvendigheten av støtte*

- 10) Statsstøtte til sysselsetting av vanskeligstilte og funksjonshemmede arbeidstakere må føre til at støttemottakeren endrer opptreden slik at støtten fører til en nettoøkning i antallet vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere i det aktuelle foretaket. Nyansatte vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere bør bare oppta nyopprettede stillinger eller stillinger som er blitt ledige som følge av frivillig avgang, funksjonshemming, avgang på grunn av alder, frivillig reduksjon av arbeidstid eller lovlig oppsigelse på grunn av forsømmelse. Stillinger som følger av oppsigelse skal ikke besettes av subsidierte vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere. Statsstøtte kan dermed ikke benyttes til å erstatte arbeidstakere som foretaket ikke lenger mottar subsidier for og som derfor er blitt oppsagt.
- 11) EFTA-statene må overfor Overvåkningsorganet kunne godtgjøre incentivvirkningen og støttens nødvendighet. For det første må mottakeren ha inngitt en søknad om støtte til den aktuelle EFTA-staten før arbeidstakerne fra de berørte kategoriene ansettes. For det andre må EFTA-staten vise at støtten gis for en vanskeligstilt eller funksjonshemmet arbeidstaker i et foretak der ansettelsen ikke ville vært mulig uten støtten.
- 12) I sin analyse vil Overvåkningsorganet blant annet også ta følgende elementer i betraktning:
- a) Støttemottakerens interne dokumenter om ansettelseskostnader for de kategorier arbeidstakere som omfattes av tiltaket for to scenarier: med støtte og uten støtte.
  - b) Nåværende eller tidligere lønns subsidier i det aktuelle foretaket: kategorier og antall arbeidstakere som omfattes av subsidiene.
  - c) Årlig utskiftning av de kategorier av arbeidstakere som omfattes av tiltaket.

2.4 *Støttens forholdsmessighet*

- 13) EFTA-staten må påvise at støtten er nødvendig og at beløpet begrenses til det som er absolutt nødvendig for å oppnå formålet med støtten.

EFTA-statene skal framlegge bevis på at støttebeløpet ikke overstiger de nettotilleggs kostnadene for å ansette kategoriene av arbeidstakere som omfattes av tiltaket i forhold til kostnadene for å ansette arbeidstakere som ikke er vanskeligstilte eller funksjonshemmede.⁽⁶⁾

Støtteandelen må uansett aldri overstige det som er fastsatt i artikkel 40⁽⁷⁾ og 41⁽⁸⁾ i forordningen om alminnelige gruppeunntak. De støtteberettigede kostnadene, som støtteandelen gjelder, må beregnes i samsvar med artikkel 40⁽⁹⁾ og 41⁽¹⁰⁾ i forordningen om alminnelige gruppeunntak.

3. *Negative virkninger av støtten*

- 14) Dersom støtten er forholdsmessig for å oppnå formålet med støtten, ventes de negative virkningene å være begrensede, og en analyse av disse er eventuelt ikke nødvendig. Selv når støtten er nødvendig og forholdsmessig for at et bestemt foretak skal kunne øke sysselsettingen av kategorier arbeidstakere som omfattes av tiltaket, kan støtten i noen tilfeller føre til en endring av støttemottakerens opptreden som innebærer en betydelig konkurransevridning. I slike tilfeller vil Overvåkningsorganet gjennomføre en analyse

⁽⁶⁾ I nettotilleggs kostnader tas det hensyn til de kostnadene som tilsvarer sysselsetting av de målrettede kategoriene av vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere (for eksempel på grunn av lavere produktivitet) og de fordelene støttemottakeren får fra denne sysselsettingen (for eksempel som følge av en forbedring av foretakets omdømme).

⁽⁷⁾ Støtteandelen for vanskeligstilte arbeidstakere må ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.

⁽⁸⁾ Støtteandelen for funksjonshemmede arbeidstakere må ikke overstige 75 % av de støtteberettigede kostnadene.

⁽⁹⁾ For sysselsetting av vanskeligstilte arbeidstakere utgjør støtteberettigede kostnader lønnskostnadene i et tidsrom på høyst 12 måneder etter rekruttering. Dersom den aktuelle arbeidstakeren er en meget vanskeligstilt arbeidstaker, utgjør støtteberettigede kostnader lønnskostnadene i et tidsrom på høyst 24 måneder etter rekruttering.

⁽¹⁰⁾ For sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere utgjør støtteberettigede kostnader lønnskostnadene i det tidsrommet den funksjonshemmede arbeidstakeren er sysselsatt.

av konkurransevridningen. Omfanget av konkurransevridningen som støtten medfører kan variere, avhengig av støttens karakter og markedene som berøres⁽¹¹⁾.

- 15) De aspektene ved støtten som kan påvirke sannsynligheten for konkurransevridning og omfanget av denne er
  - a) selektivitet,
  - b) omfanget av støtten,
  - c) støttens varighet og om den gjentas samt
  - d) virkningene av støtten på foretakets kostnader.
- 16) Eksempelvis vil en støtteordning som brukes til å oppmuntre foretak generelt i en EFTA-stat til å ansette flere vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere, sannsynligvis ha en annen virkning på markedet enn et stort støttebeløp gitt til ett enkelt foretak for å gjøre dette i stand til å øke sysselsettingen av en viss kategori av arbeidstakere. Det sistnevnte vil sannsynligvis vri konkurransen mye kraftigere, ettersom konkurrentene til støttemottakeren blir mindre i stand til å konkurrere. Denne konkurransevridningen vil være enda større dersom arbeidskraftskostnadene representerer en høy andel av støttemottakerens samlede kostnader.
- 17) Når Overvåkningsorganet vurderer markedenes karakter, noe som kan gi et mye mer nøyaktig bilde av den sannsynlige virkningen av støtte, vil det blant annet vurdere
  - a) markedets struktur,
  - b) hva som kjennetegner sektoren eller industrien og
  - c) situasjonen på det nasjonale eller regionale arbeidsmarkedet.
- 18) Markedets struktur vurderes med hensyn til markedskonsentrasjon, foretakenes størrelse⁽¹²⁾, betydningen av produkt differensiering⁽¹³⁾ samt etablerings- og uttredelseshindringer. Markedsandeler og konsentrasjonsgrader vil bli beregnet når det relevante markedet er definert. Generelt kan man si at jo færre foretak som finnes, desto større markedsandel har de, og desto mindre konkurranse ville man forvente.⁽¹⁴⁾ Dersom det påvirkede markedet er konsentrert, med høye etableringshindringer⁽¹⁵⁾, og støttemottakeren er en viktig deltaker på dette markedet, er det mer sannsynlig at konkurrentene vil måtte endre opptreden som følge av støtten, for eksempel utsette eller skrinlegge innføringen av et nytt produkt eller en ny teknologi eller simpelthen tre ut av markedet.
- 19) Overvåkningsorganet vil dessuten se på hva som kjennetegner sektoren, for eksempel eventuell overkapasitet og om bransjens markeder er i vekst⁽¹⁶⁾, er modne eller i nedgang. Overkapasitet eller modne markeder i en bransje kan for eksempel øke risikoen for at støtten fører til ineffektivitet og forskyvning av produksjonen blant foretak som ikke har subsidierte arbeidstakere.
- 20) Avslutningsvis vil tiltaket vurderes på bakgrunn av arbeidsmarkedets situasjon, det vil si arbeidsløshet og sysselsettingsprosent, lønnsnivåer og arbeidsrett.
- 21) Lønnssubsidier kan i særlige tilfeller føre til konkurransevridningene omhandlet i nr. 22–27.

Virkning av erstatning og forskyvning

- 22) Det foreligger erstatning i en situasjon der jobber som gis til en viss kategori arbeidstakere utelukkende erstatter jobber for andre kategorier. En lønnsubsidie som er rettet mot en bestemt undergruppe arbeidstakere, deler arbeidsstyrken inn i subsidierte og ikke-subsidierte arbeidstakere, og kan føre til at foretak erstatter usubsidierte arbeidstakere med subsidierte arbeidstakere. Denne situasjonen oppstår fordi de relative lønnskostnadene for subsidierte og ikke-subsidierte arbeidstakere endres.⁽¹⁷⁾
- 23) Ettersom foretak som sysselsetter subsidierte arbeidstakere konkurrerer med de samme markedene for varer og tjenester som foretak som ikke sysselsetter subsidierte arbeidstakere, kan lønnsubsidier bidra til færre jobber andre steder i økonomien. Denne situasjonen oppstår når et foretak som sysselsetter subsidierte arbeidstakere øker produksjonen, men forskyver produksjonen blant foretak som ikke sysselsetter subsidierte arbeidstakere, slik at støtten presser ut ikke-subsidiert sysselsetting.

⁽¹¹⁾ Støtten kan berøre en rekke markeder, ettersom virkningene av støtten ikke nødvendigvis begrenses til markedene der støttemottakeren er aktiv, men også kan berøre andre markeder, f.eks. råvaremarkeder.

⁽¹²⁾ Foretakets størrelse kan uttrykkes både i markedsandeler og omsetning og/eller antall ansatte.

⁽¹³⁾ Jo lavere grad av produkt differensiering, desto større blir virkningen av støtten på konkurrentenes inntjening.

⁽¹⁴⁾ En del markeder er imidlertid preget av konkurranse til tross for at det bare er få foretak på markedet.

⁽¹⁵⁾ Støtte hjelper imidlertid noen ganger med å overvinne etableringshindringer og gi nye foretak tilgang til markedet.

⁽¹⁶⁾ Markeder i vekst fører vanligvis til at støtten får en mindre uttalt virkning på konkurrentene.

⁽¹⁷⁾ Denne erstatningsvirkningen avhenger av elastisiteten i etterspørselen etter arbeidskraft, både subsidierte og ikke-subsidierte arbeidstakere.

Å tre inn på og ut av markedet

- 24) Lønnskostnadene utgjør en del av de normale driftskostnadene til ethvert foretak. Det er derfor særlig viktig at støtten har en positiv virkning på sysselsetting, og ikke bare setter foretak i stand til å redusere kostnader som de ellers selv måtte bære. Lønnssubsidier reduserer de løpende produksjonskostnadene, noe som for eksempel vil gjøre det mer attraktivt å tre inn på markedet og gjøre foretak som ellers ville ha dårlige salgsutsikter i stand til å tre inn på markedet, eller innføre nye produkter på bekostning av mer effektive konkurrenter.
- 25) Tilgjengeligheten av statsstøtte kan også påvirke et foretaks beslutning om å tre ut av et marked der det allerede er aktivt. Lønnssubsidier kan redusere omfanget av tap og gjøre et foretak i stand til å bli på markedet lenger – noe som kan innebære at andre og mer effektive foretak som ikke mottar støtte, blir tvunget ut i stedet.

Investeringsincentiver

- 26) På markeder der det gis lønssubsidier oppmuntres ikke foretak til å konkurrere, noe som kan redusere deres investeringer og forsøk på å øke effektivitet og nyskaping. Støttemottakeren kan utsette innføringen av nye mindre arbeidskraftintensive teknologier på grunn av en endring i de relative kostnadene for arbeidskraftintensive og teknologiintensive produksjonsmetoder. Produsenter av konkurrerende eller komplementære produkter kan også komme til å redusere eller utsette sine investeringer. Det samlede investeringsnivået i den aktuelle bransjen vil dermed synke.

Virkinger på handelsmønsteret

- 27) Lønnssubsidier innenfor en bestemt region kan føre til at noen områder får gunstigere produksjonsvilkår enn andre. Dette kan føre til at handelsstrømmer forflytter seg til fordel for regionene der det gis slik støtte.

4. Avveining og beslutning

- 28) Det siste trinnet i analysen er å vurdere i hvilken grad de positive virkningene av støtten oppveier de negative virkningene. Dette gjøres i hver enkelt tilfelle for alle individuelle tiltak. For å veie de positive og negative virkningene mot hverandre, vil Overvåkningsorganet vurdere dem og foreta en overordnet vurdering av virkningene på produsenter og forbrukere på hvert av de aktuelle markedene. Dersom kvantitative opplysninger ikke er tilgjengelig, vil Overvåkningsorganet benytte kvalitative opplysninger ved vurderingen.
- 29) Overvåkningsorganet vil sannsynligvis innta en mer positiv holdning og dermed godta en høyere grad av konkurransevridning dersom støtten er nødvendig og velrettet med hensyn til å oppnå støttens mål, og den er begrenset til de nettotilleggskostnadene som er nødvendige for å veie opp for den lavere produktiviteten til de kategoriene av arbeidstakere som omfattes av tiltaket.

VEDTAK I EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN

2011/EØS/67/02

nr. 57/11/COL

av 2. mars 2011

om 82. endring av endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet ved innføring av et nytt kapittel om anvendelse fra 1. januar 2011 av statsstøttereglene på støttetiltak til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen

EFTAs overvåkningsorgan (heretter kalt Overvåkningsorganet) har –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt EØS-avtalen), særlig artikkel 61,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen), særlig artikkel 24 og artikkel 5 nr. 2 bokstav b), og ut fra følgende betraktninger:

I henhold til artikkel 24 i overvåknings- og domstolsavtalen skal Overvåkningsorganet håndheve EØS-avtalens bestemmelser om statsstøtte.

I henhold til artikkel 5 nr. 2 bokstav b) i overvåknings- og domstolsavtalen skal Overvåkningsorganet utferdige meldinger eller retningslinjer om spørsmål som EØS-avtalen omhandler, dersom EØS-avtalen eller overvåknings- og domstolsavtalen uttrykkelig bestemmer det eller Overvåkningsorganet anser det nødvendig.

Europakommisjonen vedtok 1. desember 2010 en melding om anvendelse fra 1. januar 2011 av statsstøttereglene på støttetiltak til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen⁽¹⁾.

Kunngjøringen er også relevant for Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Det må sikres ensartet anvendelse av statsstøttereglene for EØS i hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, i tråd med målet om like regler fastsatt i EØS-avtalens artikkel 1.

I henhold til avsnitt II under overskriften ”GENERELT” på side 11 av vedlegg XV til EØS-avtalen skal Overvåkningsorganet, etter samråd med Kommisjonen, vedta tilsvarende rettsakter som dem Kommisjonen vedtar.

Det er holdt samråd med Kommisjonen.

Det er holdt samråd med EFTA-statene ved brev om dette av 10. februar 2011.

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Retningslinjene for statsstøtte endres ved at det innføres et nytt kapittel om anvendelse fra 1. januar 2011 av statsstøttereglene på støttetiltak til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen.

Det nye kapittelet finnes i vedlegget til dette vedtak.

⁽¹⁾ Offentliggjort i EUT C 329 av 7.12.2010, s. 7.

Artikkel 2

Bare den engelske utgaven av vedtaket har gyldighet.

Utferdiget i Brussel, 2. mars 2011.

For EFTAs overvåkningsorgan

Per Sanderud

President

Sabine Monauni-Tömördy

Medlem av kollegiet

VEDELEGG

ANVENDELSE FRA 1. JANUAR 2011 AV STATSSTØTTEREGLENE PÅ STØTTETILTAK TIL FORDEL FOR BANKER I FORBINDELSE MED FINANSKRISEN

1. Innledning

1. Etter at den globale finanskrisen begynte høsten 2008 har EFTAs overvåkningsorgan (heretter kalt Overvåkningsorganet) vedtatt fire sett med retningslinjer⁽¹⁾ som gir detaljert veiledning om kriteriene for at statsstøtte til finansinstitusjoner⁽²⁾ skal være forenlig med kravene i artikkel 61 nr. 3 bokstav b) i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt EØS-avtalen). De aktuelle kapitlene i retningslinjene gjelder anvendelse av statsstøttereglene på tiltak som er truffet overfor finansinstitusjoner⁽³⁾ (heretter kalt retningslinjene for banksektoren), rekapitalisering av finansinstitusjoner under den nåværende finanskrisen⁽⁴⁾ (heretter kalt retningslinjene for rekapitalisering), behandlingen av verdiforringede aktiva i banksektoren i EØS⁽⁵⁾ (heretter kalt retningslinjene for verdiforringede aktiva) og gjenoppretting av lønnsomheten i finanssektoren under den rådende krisen og vurdering av omstruktureringstiltakene i henhold til reglene for statsstøtte⁽⁶⁾ (heretter kalt retningslinjene for omstrukturering). Tre av disse fire retningslinjene, retningslinjene for banksektoren, for rekapitalisering og for forringede aktiva, beskriver forutsetningene som må være til stede for at de viktigste typene støtte som EFTA-statene gir – garantier for forpliktelsler, rekapitalisering og overtakelse av verdiforringede aktiva – mens retningslinjene for omstrukturering beskriver hva som må inngå i en omstrukturingsplan (eller en plan for å gjenopprette levedyktighet) i forbindelse med kriserelatert støtte til finansinstitusjoner på grunnlag av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b).
2. Alle fire kapitlene i retningslinjene legger vekt på at slike støttetiltak må være av midlertidig natur. De kan bare rettfærdiggjøres som krisetiltak i forbindelse med den svært store ustabiliteten i finansmarkedene, og bare så lenge disse eksepsjonelle omstendighetene vedvarer. Retningslinjene for støtte til omstrukturering gjelder for omstrukturingsstøtte meldt innen 31. desember 2010, mens de andre meldingene ikke har noen utløpsdato.
3. De inneværende retningslinjer beskriver forutsetningene som gjelder for at kriserelatert støtte til banker skal kunne godtas midlertidig etter 1. januar 2011.

2. Fortsatt anvendelse av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b) og forlenget gyldighet av retningslinjene for omstrukturering

4. Overvåkningsorganets retningslinjer for kriserelatert støtte til banker, samt alle individuelle vedtak om støttetiltak og -ordninger som faller innenfor disse retningslinjene, vedtas med hjemmel i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b), som i særlige tilfeller tillater støtte for å bøte på en alvorlig forstyrrelse av økonomien i en EFTA-stat. Da krisen var på sitt alvorligste, var vilkåret om en alvorlig forstyrrelse utvilsomt til stede i hele EØS med tanke på den ekstraordinære uroen på finansmarkedene, senere kombinert med en usedvanlig kraftig konjunkturedgang i realøkonomien.
5. Det økonomiske oppsvinget som begynte forsiktig tidlig i 2010, har utviklet seg noe raskere enn man forventet tidligere i 2010. Selv om oppsvinget stadig er skjørt og ujevnt fordelt innenfor EØS, viser enkelte stater moderat eller til og med solid vekst. Dessuten har også sunnheten i banksektoren som helhet forbedret seg sammenliknet med for et år siden, selv om det fortsatt finnes sårbare punkter. Som følge av dette er det ikke lenger like innlysende at det foreligger en alvorlig forstyrrelse av EFTA-statenes økonomi, som det var i tidligere stadier av krisen. Overvåkningsorganet er oppmerksom på denne utviklingen, men av de grunner som er fastsatt i disse retningslinjer anser man fortsatt at forutsetningene for at statsstøtte kan godkjennes i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b) er til stede med tanke på de seneste nye tegnene på uro på finansmarkedene, og faren for mer omfattende negative ringvirkninger.
6. Det at det nå igjen er spenninger i markedene for statsgjeld, viser i høy grad hvor stor volatilitet det fortsatt er i finansmarkedene. De sterke innbyrdes forbindelsene og den gjensidige avhengigheten i finanssektoren i EØS har ført til bekymring i markedene om eventuelle ringvirkninger. Den store volatiliteten i finansmarkedene og de usikre økonomiske utsiktene gjør det berettiget å opprettholde, som et sikkerhetsnett, muligheten for EFTA-statene til å påberope seg behovet for å ty til kriserelaterte støttetiltak på grunnlag av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b).
7. Retningslinjene for banksektoren, for rekapitalisering og for verdiforringede aktiva, som gir retningslinjer for når kriserelatert støtte til banker kan anses som forenlig med EØS-avtalen i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav b) – særlig i form av statsgarantier, rekapitalisering og overtakelse av verdiforringede aktiva – må derfor forbli

⁽¹⁾ Retningslinjer for anvendelse og tolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62 og protokoll 3 artikkel 1 i overvåknings- og domstolsavtalen, vedtatt og utstedt av Overvåkningsorganet 19. januar 1994, offentliggjort i EFT L 231 av 3.9.1994, s. 1, og EØS-tillegget nr. 32 av 3.9.1994, s. 1. Retningslinjene ble sist endret 17. desember 2008. Heretter kalt retningslinjene for statsstøtte. En ajourført utgave av retningslinjene for statsstøtte er tilgjengelig på Overvåkningsorganets nettsted: <http://www.efasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽²⁾ For å gjøre det mer oversiktlig for leserne omtales finansinstitusjoner i dette dokumentet helt enkelt som banker.

⁽³⁾ Vedtak 28/09/COL av 29.1.2009.

⁽⁴⁾ Vedtak 28/09/COL av 29.1.2009.

⁽⁵⁾ Vedtak 191/09/COL av 22.4.2009.

⁽⁶⁾ Vedtak 472/09/COL av 25.11.2009.

i kraft også etter 31. desember 2010. På samme måte må retningslinjene for omstrukturering, som omhandler oppfølgingen av slike støttetiltak, også forbli i kraft etter den nevnte datoen. Den tidsbestemte anvendelsen av retningslinjene for omstrukturering – den eneste av de fire retningslinjene som har en bestemt utløpsdato, nemlig 31. desember 2010 – bør derfor forlenges til å omfatte omstrukturingsstøtte meldt innen 31. desember 2011.

8. Retningslinjene må imidlertid tilpasses for å forberede overgangen til en ordening etter krisen. Parallelt med dette må det utarbeides nye permanente statsstøtteregler for redningsstøtte til banker og omstrukturering under normale markedsvilkår. Dersom markedsvilkårene tillater det, bør disse få virkning fra 1. januar 2012. Det mulige fortsatte behovet for kriserelatert ekstraordinær statsstøtte til finanssektoren må vurderes med dette målet i tankene. Kravene til forenligheten av disse støttetiltakene må da fastsettes på den måten som best mulig baner veien for den nye organiseringen av redningsstøtte og omstrukturering av banker på grunnlag av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c).

3. Framskritt med å avslutte støttestadiet

9. Det at det fortsatt er adgang til støttetiltak i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b) med tanke på ekstraordinære markedsvilkår, bør ikke hindre prosessen med å avslutte engasjementet i midlertidige ekstraordinære støttetiltak for banker. På sitt møte 2. desember 2009 konkluderte rådet for økonomiske og finansielle saker med at det var nødvendig å utarbeide en strategi for utfasing av støttetiltak som måtte være transparent og behørig koordinert blant EU-medlemsstatene for å unngå negative ringvirkninger, men samtidig ta hensyn til de forskjellige konkrete omstendighetene i EU-medlemsstatene.⁽⁷⁾ Konklusjonene beskrev videre at utfasingsprosessen for de forskjellige formene av støtte til banker i prinsippet skulle begynne med avvikling av statlige garantiordninger, at sunne banker oppfordres til å tre ut av programmene og at andre banker oppfordres til å løse sine problemer.
10. I de følgende avsnittene vil Overvåkningsorganet beskrive de forskjellige trinn i en gradvis utfasing av rekapitalisering og overtakelse av verdiforringede aktiva.

3.1. Strengere vilkår for forenligheten av statsgarantier i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b)

11. Fra 1. januar 2011 vil Overvåkningsorganet anvende strengere vilkår for forenligheten av statsgarantier i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b) ved å innføre en økt garantiavgift, samt ved å kreve en lønnsomhetsplan for støttedokumenter som mottar nye garantier og der garantiene overstiger et visst nivå av samlede utestående garanterte forpliktelser, både i absolutte tall og i forhold til samlede forpliktelser.⁽⁸⁾ Disse tiltakene framstår som nødvendige med tanke på de rådende markedsforsholdene. Ordninger med statsgarantier kan derfor godkjennes fram til 30. juni 2011 på grunnlag av følgende vilkår som innføres fra 1. januar 2011. Overvåkningsorganet vil i første halvdel av 2011 foreta en ny vurdering av vilkårene for forenligheten av statsgarantier etter 30. juni 2011.

3.1.1. Priskrav

12. Tilgang til statsgarantiene har vært underlagt en avgift, som fastsettes etter anbefalinger fra Den europeiske sentralbank. For en obligasjon med ett års løpetid utgjør avgiften en flat sats på 50 basispoeng pluss hver banks median fem-års kredittapsforsikring ("credit default swap" – CDS) for prioritert gjeld for perioden fra 1. januar 2007 til 31. august 2008.⁽⁹⁾
13. Elementet av kreditt risiko i den nåværende prismetoden er basert på data fra før den mest akutte fasen av krisen i 2008. Forskjellen i hva bankene må betale for kredittapsforsikring er for tiden betydelig høyere enn før krisen, og dette vil sannsynligvis fortsette. Inntil nå har dette vært sett som nødvendig for å lette bankenes tilgang til ekstern finansiering, og dermed sikre den finansielle stabiliteten. Imidlertid er det ikke tatt hensyn til utviklingen i finansmarkedene i de to årene siden 31. august 2008, deriblant endringer i bankenes kredittstatus. Tilgangen til markedsfansiering har generelt blitt bedre, men banker som har blitt nedgradert nyter fortsatt godt av sin kreditt rating, og tilsynelatende kredittverdighet, fra før krisen. Dette øker risikoen for konkurransevridding. Det er påvist at banker med lav rating nyter uforholdsmessig mer godt av garantier enn banker med høyere rating, ettersom de normalt ville måtte betale høyere markedspris som følge av den lave ratingen.
14. For å motvirke disse konkurransevriddingene bør prisen på støtte fra staten bringes nærmere gjeldende markedsvilkår og bedre gjenspeile de enkelte bankenes nåværende kredittverdighet. I praksis innebærer dette at garantiavgiften som mottakerinstitusjonen må betale, vil øke.
15. En samordnet tilnærming blant EFTA-statene bør fremme en gradvis utfasing av garantiordninger, samtidig som det opprettholdes en viss grad av fleksibilitet for å ta hensyn til forskjellige situasjoner i EFTA-statene og blant deres banker. Med henblikk på dette finner Overvåkningsorganet det hensiktsmessig å innføre en minimumsøkning i avgiften for garantier, som så differensieres ut fra mottakerbankens kredittverdighet.

⁽⁷⁾ Disse konklusjonene ble støttet av Det europeiske råd på sitt møte 11. desember 2009. På samme måte fastholdt Europaparlamentet i sin resolusjon av 9. mars 2010 angående rapporten om konkurransepolitikken for 2008 (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2010-0050>) at statsstøtte til finansinstitusjoner ikke måtte forlenges urimelig, og at man snarest måtte finne fram til strategier for å avslutte støtten.

⁽⁸⁾ Med en fleksibilitetsklausul som gjør det mulig å vurdere situasjonen på nytt, og egnede tiltak i tilfelle nye alvorlige problemer for finansmarkedene i EØS eller i én eller flere EFTA-stater.

⁽⁹⁾ Se http://www.ecb.int/pub/pdf/other/recommendations_on_guarantees.pdf.

Differensiering på grunnlag av kredittverdighet styrker prissignalet for svakere banker, gjør det mulig å tilpasse prisen for garantien bedre til mottakerinstitusjonens risikoprofil slik at konkurransevridning mellom institusjoner blir redusert, og bidrar til å beskytte like konkurransevilkår for banker i det indre markedet.

16. For at en garantiordning⁽¹⁰⁾ som forlenges utover 1. januar 2011 skal kunne godkjennes, kreves det derfor at avgiften for en statsgaranti⁽¹¹⁾ er høyere enn etter prisformelen som Den europeiske sentralbank anbefalte i oktober 2008, med minst:
- 20 basispoeng for banker med rating A+ eller A⁽¹²⁾,
  - 30 basispoeng for banker med rating A⁽¹³⁾, og
  - med 40 basispoeng for banker med rating lavere enn A-. Banker som ikke har rating vil bli ansett å høre til kategorien av banker med rating BBB.⁽¹⁴⁾
17. EFTA-statene har muligheten til å gå ut over disse minstekravene ved fastsettelsen av tillegget for garantiavgiften. Som et ytterligere fleksibilitetselement som gjør EFTA-statene i stand til å justere vilkårene til de omstendighetene som råder i finanssektoren, kan Overvåkningsorganet også godta en forskjellig modell for beregning av økningen i avgiften, forutsatt at det kan påvises klart at denne formelen fører til minst samme økning som beskrevet ovenfor for de aktuelle bankene.⁽¹⁵⁾

3.1.2. *Vurdering av levedyktigheten til banker som fortsatt er avhengige av statsgarantier for gjeld*

18. Slik markedsforholdene utvikler seg for tiden, utgjør tilgang til likviditet på markedet ikke lenger et generelt problem for bankene, slik som i den mer akutte kriseperioden. Følgelig virker det berettiget å innføre en differensiering i vilkårene for bruk av statsgarantier, basert på i hvilken grad bankene er avhengige av dem. Mens begrenset bruk vil kunne tillates uten nærmere undersøkelse, vil mer omfattende bruk (både i absolutte tall og sett i forhold til bankens samlede forpliktelsel) utløse kravet om en lønnsomhetsvurdering som forutsetning for at forlenging av garantiordninger skal være i samsvar med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b). Dersom en bank har vedvarende problemer med å få en større andel av finansieringen den trenger uten statsgarantier, kan det indikere manglende tillit til bankens forretningsmodell. Det må unngås at en bank fortsetter å støtte seg kraftig på garantiordninger som ble utformet for å takle uforutsette vansker i tilgangen til finansiering, selv etter at disse ekstraordinære omstendighetene er opphørt, slik at banken dermed muligens tillates å utsette nødvendige strukturelle justeringer.
19. Overvåkningsorganet finner det derfor nødvendig at garantiordninger som forlenges ut over 1. januar 2011 omfatter en grenseverdi for forholdet mellom en banks garanterte utestående forpliktelsel og de samlede forpliktelsene, og for den absolutte beløpet av garanterte forpliktelsel. Dersom denne grenseverdien overstiger, utløser det en lønnsomhetsvurdering. For enhver bank som ber om statsgarantier under en ordning som omfatter ny eller refinansiert gjeld som utstedes etter 1. januar 2011, og som bringer eller holder de samlede utestående garanterte forpliktelsene ut over denne grenseverdien når det gjelder begge elementene (absolutt og relativt omfang)⁽¹⁶⁾, vil den aktuelle EFTA-staten bli bedt om å framlegge for Overvåkningsorganet, innen tre måneder etter garantien gis, en undersøkelse som viser bankens langsiktige levedyktighet.
20. Denne mekanismen gjelder ikke for banker som allerede er under omstrukturering, er pålagt å fremme en omstrukturingsplan eller der levedyktigheten allerede er under vurdering på det aktuelle tidspunktet. I disse tilfellene vil tildeling av ytterligere statsstøtte måtte tas i betraktning innenfor rammene av den pågående prosessen for omstrukturering/lønnsomhetsvurdering⁽¹⁷⁾
21. Terskelen er satt ved et forhold på 5 % mellom utestående garanterte forpliktelsel dividert med samlede forpliktelsel, og ved et samlet nivå av garantert gjeld på EUR 500 millioner. Fastsettelsen av denne terskelen er basert på en komparativ analyse som illustrerer at den store hoveddelen av bankene som benytter garantier og som for tiden ikke er underlagt omstrukturingsforpliktelsel (og selv en betydelig andel av bankene som har slike forpliktelsel) ligger godt under dette nivået. For den lille men ikke ubetydelige andelen av banker som overstiger denne grensen, er det nødvendig å undersøke om den betydelige avhengigheten av garantier

⁽¹⁰⁾ Individuell melding av statsgarantier som ikke inngår i garantiordninger vil generelt kreve en garantiavgift av samme type. Dersom mottakeren er underlagt begrensninger i forbindelse med omstrukturering, og en lavere avgift kan være rettfærdigjort avhengig av sakens konkrete omstendigheter, må dette avvike tas hensyn til i den samlede vurderingen av omstruktureringen og tiltakene som er nødvendige for å redusere konkurransevridningen til et minimum.

⁽¹¹⁾ Dette omfatter garantier som dekker forpliktelsel på ett år eller mindre.

⁽¹²⁾ Eller A1 og A2, avhengig av ratingsystemet som brukes.

⁽¹³⁾ Eller A3, avhengig av ratingsystemet som brukes.

⁽¹⁴⁾ Dersom forskjellige ratingselskaper gir forskjellig vurdering, er det den høyeste ratingen som brukes som grunnlag for beregningen av økningen i avgift. Gjeldende tidspunkt for ratingen ved fastsettelse av garantiavgift er dagen der garantien gis i tilknytning til en konkret obligasjonsutstedelse av mottakeren.

⁽¹⁵⁾ Eksempelvis en oppdatering av referanseperioden for CDS fastsatt i Den europeiske sentralbankens anbefalinger fra oktober 2008, som påviselig fører til en økning på minst 20 basispoeng for banker med rating A+ og A, 30 basispoeng for banker med rating A- og 40 basispoeng for banker med rating under A-.

⁽¹⁶⁾ Vurderingen vil bli gjennomført når en EFTA-stat mottar søknad om godkjenning av garantier for utstedelse av ny eller fornyet gjeld etter 1. januar 2011 og vil omfatte gjeldsbeløpet som skal dekkes av den aktuelle garantien samt alle eksisterende utestående garantioppløsninger knyttet til samlet gjeld/balans på det aktuelle tidspunktet. Utestående forpliktelsel som overstiger grenseverdien som følge av utstedelse før 1. januar 2011 utløser ikke lønnsomhetsvurdering så sant ikke banken utsteder ny gjeld som holder de garanterte forpliktelsene over grenseverdien.

⁽¹⁷⁾ Når en bank allerede gjennomgår lønnsomhetsvurdering på grunn av rekapitalisering og grenseverdien for garantier er overskredet, må vurderingen utvides til å omfatte grunnene til at banken fortsatt må støtte seg på statsgarantier, og omfatte en likviditetsvurdering samt en analyse av om og i hvilket omfang ytterligere bruk av statsgarantier er ventet.

for å sikre finansiering indikerer en mer strukturell svakhet i deres forretningsmodeller. Utløserfunksjonen innebærer et incentiv for sunne banker til å sørge for at de raskt kommer tilbake til finansiering hovedsakelig eller utelukkende på markedsmessige vilkår uten konkurransevridning. For alle banker som gjennomgår en grundig lønnsomhetsundersøkelse, vil enten den langsiktige levedyktigheten bli bekreftet, eller tvil om denne vil vise behovet for å gå inn på en mer omfattende omstrukturering.

22. Når det gjelder opplysningene som skal gis ved en lønnsomhetsvurdering, kan det refereres til retningslinjene for omstrukturering som fastsetter at prinsippene for å analysere en banks situasjon i en omstrukturingsplan med tanke på å vende tilbake til langsiktig levedyktighet, kan anvendes tilsvarende på saker der støttmottakeren ikke er formelt forpliktet til å framlegge en omstrukturingsplan, men likevel plikter å vise langsiktig levedyktighet. Særlig vil banken måtte vise at den har solid finansiering, og om nødvendig gjennomgå en stresstest for likviditet.⁽¹⁸⁾ En lønnsomhetsvurdering bør også ta hensyn til eventuelle faktorer som er spesielle for finansinstitusjonene som er mottakere⁽¹⁹⁾ eller for den aktuelle EFTA-staten⁽²⁰⁾ og situasjonen på finansmarkedene som påvirker lønnsomhetsvurderingen, og den indikerte verdien av forholdet mellom garanterte forpliktelser og samlede forpliktelser. Generelt er regelen at jo mer en bank er avhengig av statsgarantier, og jo mer dette er kombinert med bruk av andre former for statlig støtte og/eller lav kredittverdighet⁽²¹⁾, desto sterkere er indikasjonen av et behov for endringer i forretningsmodellen for å sikre langsiktig levedyktighet.
23. Mekanismen som utløser kravet om lønnsomhetsvurdering, signaliserer at bankene må forberede seg på å vende tilbake til normale markedsmekanismer uten statsstøtte etter hvert som finanssektoren gradvis kommer ut av krisen, og utgjør et incentiv for individuelle institusjoner til å redusere avhengigheten av statsgarantier, eller avstå helt fra slike. Samtidig gir den tilstrekkelig fleksibilitet til å ta rettmessig hensyn til potensielt forskjellige omstendigheter som påvirker situasjonen til forskjellige banker eller nasjonale finansmarkeder, og også tar hensyn for muligheten for en samlet nedgang i den finansielle stabiliteten, som ikke kan utelukkes på dette stadium med tanke på den sårbarheten som fortsatt består i finansmarkedene.
- 4. Slutt på skille mellom sunne og kriserammede banker med henblikk på framlegging av en omstrukturingsplan**
24. I begynnelsen av krisen innførte Overvåkningsorganet et skille mellom kriserammede og grunnleggende sunne finansinstitusjoner, det vil si finansinstitusjoner som er rammet av internt betingede strukturproblemer knyttet for eksempel til deres bestemte forretningsmodell og investeringsstrategi, og finansinstitusjoner der problemene utelukkende eller hovedsakelig skyldtes den ekstreme situasjonen under finanskrisen snarere enn problemer med at forretningsmodellen var usunn, med ineffektivitet eller overdreven risikoksposering. Skillet er definert særlig på grunnlag av en del indikatorer som er beskrevet i retningslinjene for rekapitalisering: kapitaldekning, nåværende kostnad ved kredittapsforsikring, bankens nåværende og forventede framtidige rating samt blant annet den relative størrelsen av rekapitaliseringen. Når det gjelder det sistnevnte anser Overvåkningsorganet støtte som er mottatt i form av rekapitalisering og overtakelse av verdiforringede aktiva på mer enn 2 % av bankens risikovektede aktiva, som en indikator for å skille mellom grunnleggende sunne og kriserammede banker. Rekapitalisering av en kriserammet bank utløser kravet om å framlegge en omstrukturingsplan for Overvåkningsorganet, mens rekapitalisering av en sunn bank utløser kravet om å framlegge en lønnsomhetsplan.
25. Den opprinnelige begrunnelsen for å opprette dette skillet og fastsette en rekke indikatorer, deriblant en grense på 2 % av bankens risikovektede aktiva, var frykten for at kapitalbehov som skyldtes verdiforringelse, høyere markedsforventninger til bankenes kapitalnivå og midlertidige vansker med å skaffe kapital på markedene, ellers ville føre til at sunne banker reduserte sine utlån til realøkonomien for å unngå å måtte framlegge en omstrukturingsplan når de gjorde bruk av statsmidler. For øyeblikket har imidlertid banksektoren generelt færre vansker med å skaffe kapital på markedene eller blant annet ved akkumulert overskudd,⁽²²⁾ og kan derfor tilfredsstillende sine kapitalbehov uten å trenge statsstøtte.⁽²³⁾ Omfanget av kapital som finansinstitusjonene

⁽¹⁸⁾ Retningslinjene for omstrukturering, nr. 8 og avsnitt 2. Det vises også til de aktuelle passasjene i nr. 40 i retningslinjene for rekapitalisering, og vedlegg V av retningslinjene

⁽¹⁹⁾ Dette omfatter eksempelvis en høyere andel garantert gjeld som forklares ved særlig innsats for å opprettholde eller øke utlån til realøkonomien i allmennhetens interesse og med støtte fra den aktuelle EFTA-staten, forutsatt at slik opptreden er forenlig med det indre marked.

⁽²⁰⁾ Der det tas behørig hensyn til den makroøkonomiske situasjonen til EFTA-staten generelt, og særlig de elementene som har direkte innvirkning på tilgangen til finansiering for banker i EFTA-staten, som risiko for at staten ikke skal kunne innfri sine forpliktelser.

⁽²¹⁾ Som uttrykt i støttmottakerens rating eller CDS-spread.

⁽²²⁾ For å øke kapitalbufferne har banker valgt å selge ikke-strategiske aktiva som industriaksjer, eller å fokusere på bestemte geografiske sektorer. Se om dette Den europeiske sentralbankens publikasjon *EU Banking Sector Stability*, september 2010.

⁽²³⁾ I henhold til Den europeiske sentralbanken steg bankenes overordnede solvensgrad betydelig i løpet av 2009 i alle EUs medlemsstater. I tillegg tyder opplysninger fra et utvalg større banker i Den europeiske union på at forbedringen i kapitaltallene fortsatte i første halvdel av 2010, støttet av en økning i tilbakeholdt overskudd og av ytterligere tilførsel av privat kapital, samt tilførsel av offentlig kapital for en del banker. Se Den europeiske sentralbankens publikasjon *EU Banking Sector Stability*, september 2010.

skaffer på markedet har økt betydelig i løpet av 2009 og 2010, noe som viser at finansinstitusjonene på ny har god adgang til kapitalmarkedene, og forventninger om nye regulatoriske krav.⁽²⁴⁾

26. Skillet mellom sunne og kriserammede banker synes derfor ikke lenger å være relevant for å avgjøre hvilke banker som må innlede drøftinger om omstrukturering med Overvåkningsorganet. Følgelig skal banker som i 2011 fortsatt gjør bruk av statsmidler for å skaffe kapital eller til tiltak i forbindelse med verdiforringede aktiva, være forpliktet til å framlegge for Overvåkningsorganet en omstrukturingsplan som viser bankens vilje til å foreta de nødvendige omstruktureringstiltak og gjenopprette levedyktighet uten urimelig forsinkelse. Fra 1. januar 2011 vil det derfor være krav om at alle mottakere av en ny ordning for rekapitalisering eller verdiforringede aktiva, framlegger en omstrukturingsplan.⁽²⁵⁾
27. Ved vurderingen av omstrukturingsbehovet for banker vil Overvåkningsorganet ta hensyn til den konkrete situasjonen for hver institusjon, i hvilken grad slik omstrukturering er nødvendig for å sikre levedyktighet uten ytterligere statsstøtte, samt tidligere behov for statsstøtte. Som generell regel gjelder at jo større avhengigheten av statsstøtte er, desto større er behovet for å gjennomgå grunnleggende omstrukturering for å sikre levedyktighet på lang sikt. I tillegg vil den individuelle vurderingen ta hensyn til den konkrete situasjonen på markedene, og vil anvende omstrukturingsreglene på en passende fleksibel måte ved et alvorlig sjokk som kan true den finansielle stabiliteten i én eller flere EFTA-stater.
28. Det å kreve en omstrukturingsplan for banker som mottar strukturell støtte (dvs. rekapitalisering eller overtakelse av verdiforringede aktiva), og samtidig akseptere at selve bruken av refinansieringsgarantien alene ikke ville utløse kravet om en omstrukturingsplan, sender signal om at bankene må forberede seg på å vende tilbake til normale markedsmekanismer uten statsstøtte, etter hvert som finanssektoren gradvis kommer ut av krisetilstanden. Det gir et incentiv for enkelte institusjoner som fortsatt trenger statsstøtte til å framskynde den nødvendige omstruktureringen. Samtidig gir det tilstrekkelig fleksibilitet til å ta nødvendig hensyn til potensielt forskjellige omstendigheter som påvirker situasjonen til forskjellige banker eller nasjonale finansmarkeder. Det tar også høyde for muligheten for en generell eller nasjonal svekkelse av den finansielle stabiliteten, noe om ikke kan utelukkes på dette stadium med tanke på den sårbarheten som fortsatt består i finansmarkedene.

5. Tidsbestemt anvendelse, generelle utsikter

29. Den fortsatte anvendelsen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b) og forlengelsen av retningslinjene for omstrukturering vil gjelde fra 1. januar 2011 til 31. desember 2011.⁽²⁶⁾ Denne forlengelsen under endrede vilkår skal også ses i lys av en gradvis overgang til en mer permanent ordning med retningslinjer for krisestøtte og omstrukturering av banker på grunnlag av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c) som, dersom markedsforholdene tillater det, skal gjelde fra 1. januar 2012.

⁽²⁴⁾ De framtidige reguleringsordningene som er utarbeidet av Baselkomiteen for banktilsyn (BCBS), de såkalte Basel III, baner vei for gjennomføring av nye kapitalregler som skulle gjøre bankene i stand til å innfri de nye kapitalbehovene over tid. I denne sammenheng er det interessant å merke seg for det første at de fleste større bankene i Den europeiske union har styrket kapitalbufferne de siste to årene for å bli bedre i stand til å tåle tap, og for det andre at de andre bankene i Den europeiske union skal få tilstrekkelig tid (fram til 2019) til å bygge opp kapitalreservene ved bl.a. å benytte tilbakeholdt overskudd. Det bør også bemerkes at overgangsordningene som er fastsatt i de nye bestemmelsene har fastsatt en overgangsperiode inntil 1. januar 2018 for eksisterende kapitaltilførsler fra den offentlige sektor. Videre peker en kvantitativ konsekvensanalyse foretatt av Baselkomiteen, og bekreftet ved Kommisjonens beregninger, på en temmelig moderat innvirkning på bankenes långivning. Nye kapitalkrav forventes derfor ikke å innvirke på forslagene som er fastsatt i disse retningslinjene.

⁽²⁵⁾ Dette vil gjelde for all rekapitalisering og alle tiltak i forbindelse med verdiforringede aktiva, uansett om tiltakene er individuelle eller gis som del av en støtteordning.

⁽²⁶⁾ Eksisterende eller nye ordninger for bankstøtte (uansett om hvilke støttetyper de omfatter: garantier, rekapitalisering, likviditet, redning av aktiva eller annet) kan bli forlenget/godkjent for en periode på seks måneder for om nødvendig å muliggjøre ytterligere justering i midten av 2011.

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning

2011/EØS/67/03

(Sak COMP/M.6414 – Itochu/Tessenderlo Chemie/Siemens Project Ventures/
T-Power/JV)

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommisjonen mottok 5. desember 2011 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretakene Kerstel Limited ("Kerstel", England/Wales), et heleid datterselskap av Itochu Corporation ("Itochu", Japan), Tessenderlo Chimie N.V. ("TC", Belgia) og Siemens Project Ventures GmbH ("SPV", Tyskland), et datterselskap av Siemens AG ("Siemens", Tyskland), i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over T-Power N.V. ("T-Power", Belgia).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Itochu/Kerstel: holdingselskap for foretak med virksomhet innenfor en rekke industrier, blant annet energiprosjekter
  - TC: framstilling av spesialprodukter
  - Siemens/SPV: investering i og utvikling av store infrastrukturprosjekter, inkludert produksjon av utstyr til elektrisitetssektoren
  - T-Power: produksjon og engrossalg av elektrisitet i Belgia
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 361 av 10.12.2011. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.6414 – Itochu/Tessenderlo Chemie/Siemens Project Ventures/T-Power/JV, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen").

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte").

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.6136 – JCI/Automotive Business of Keiper Recaro Group)**

2011/EØS/67/04

Kommisjonen vedtok 16. juni 2011 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 320116136. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.6225 – Molaris/Commerz Real/RWE/Amprion)**

2011/EØS/67/05

Kommisjonen vedtok 23. august 2011 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på tysk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 320116225. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning**2011/EØS/67/06****(Sak COMP/M.6235 – Honeywell/Sinochem/JV)**

Kommisjonen vedtok 2. desember 2011 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 320116235. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning**2011/EØS/67/07****(Sak COMP/M.6328 – Socimac/Bolloré/Société d'Exploitation du Terminal de Vridi)**

Kommisjonen vedtok 9. desember 2011 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 320116328. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.6407 – Apache/Mobil North Sea)**

2011/EØS/67/08

Kommisjonen vedtok 8. desember 2011 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 320116407. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.6408 – EAH/Mitsubishi Electric/Mitsubishi/ETAM)**

2011/EØS/67/09

Kommisjonen vedtok 30. november 2011 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 320116408. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.6409 – Gazprom Schweiz/Promgas)**

2011/EØS/67/10

Kommisjonen vedtok 2. desember 2011 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32011M6409. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.6427 – Hermes Europe/Armadillo Holding/B2C)**

2011/EØS/67/11

Kommisjonen vedtok 2. desember 2011 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32011M6427. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Statsstøtte – Tyskland**2011/EØS/67/12****Statsstøtte SA.32169 (11/C) (tidl. 10/N) – LIP – Støtte til Volkswagen Sachsen GmbH****Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til artikkel 108 nr. 2 TEUV**

Kommisjonen har ved brev av 13. juli 2011 underrettet Tyskland om at den har besluttet å innlede gransking i henhold til artikkel 108 nr. 2 i traktat om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) med hensyn til ovennevnte støtte.

Interesserte parter kan sende sine merknader til de aktuelle tiltakene innen en måned etter at denne oppsummeringen og følgebrevet ble offentliggjort (EUT C 361 av 10.12.2011, s. 17), til:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
Rue Joseph II/Jozef II-straat 70
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Faks +32 22961242

Merknadene vil bli oversendt til Tyskland. En part som ønsker å få sine merknader behandlet fortrolig, kan sende inn en skriftlig, begrunnet anmodning om dette.

Innbydelse til å sende inn forslag – 2012**2011/EØS/67/13****Fellesskapets andre handlingsprogram på området helse (2008–2013)**

Det er offentliggjort en innbydelse til å sende inn forslag til tiltak på området ”Helse – 2012” innenfor rammene av Fellesskapets andre handlingsprogram på området helse (2008–2013)⁽¹⁾.

Innbydelsen omfatter følgende deler:

- innbydelse til å sende inn forslag til tildeling av tilskudd til konkrete tiltak i form av prosjekter
- innbydelse til å sende inn forslag til tildeling av tilskudd til konkrete tiltak i form av konferanser
- innbydelse til å sende inn forslag til tildeling av tilskudd til frivillige organisasjoner og spesialiserte nettverk (driftstilskudd)
- innbydelse til medlemsstatene og andre deltakerland til å fremme forslag til fellestiltak

Frist for innsending av forslag i forbindelse med hver av innbydelsene er **9. mars 2012**.

Alle opplysninger, inkludert kommisjonsbeslutning av 1. desember 2011 om fastsettelse av arbeidsplanen for 2012 for gjennomføring av Fellesskapets andre handlingsprogram på området helse (2008–2013), og om kriteriene for utvelgelse av og støtte til tiltak innenfor dette programmet⁽²⁾, er tilgjengelige på nettstedet til forvaltningsorganet for offentlig helse (PHEA): <http://ec.europa.eu/eahc>

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsbeslutning 1350/2007/EF av 23. oktober 2007 om opprettelse av Fellesskapets andre handlingsprogram på området helse (2008–13) (EUT L 301 av 20.11.2007, s. 3).

⁽²⁾ Se EUT C 358 av 8.12.2011, s. 8.